

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum patientia sit maxima virtutum? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Ad secundum dicendum, quod sicut August. dicit in lib. de patientia *, Patientes proprie dicuntur qui malunt mala non committendo ferre, quam non ferendo committere. In illis autem, qui mala sustinent ut mala faciant, nec miranda, nec laudanda est patientia, quae nulla est: sed miranda duritia, neganda patientia.

cap. 2. in med. 69. c. 5. a medio, 10. 4.

Ad tertium dicendum, quod sicut supra dictum est, fructus in sui ratione importat quamdam delectationem. Sunt autem operationes virtutum delectabiles secundum seipsas, ut dicitur in 1. Ethic. * Consequenter est autem ut nomine virtutis, etiam virtutum actus significantur. Et ideo patientia quantum ad habitum ponitur virtus; quantum autem ad delectationem quam habet in actu, ponitur fructus. Et praecipue quantum ad hoc quod per patientiam animus praeservatur, ne obruatur tristitia.

1. 2. 9. 11. a. 1. 6. 9. 74. ar. 1. li. 1. c. 8. a medio, tom. 5.

ARTIC. II.

Utrum patientia sit potissima virtutum?

669.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod patientia sit potissima virtutum. Id enim quod est perfectum, est potissimum in vnoquoque genere. Sed patientia habet opus perfectum, ut dicitur Iacobi 1. Ergo patientia est potissima virtutum.

1. 2. 9. 66. a. 5. ad 2.

¶ 2. Praeterea, Omnes virtutes ad bonum animae ordinantur. Sed hoc praecipue videtur pertinere ad patientiam. Dicitur enim Luc. 21. In patientia vestra possidebitis animas vestras. Ergo patientia est maxima virtutum.

¶ 3. Praeterea, Illud quod est conservatiuum, & causa aliorum, videtur potius esse. Sed sicut Greg. dicit in quadam Homil. † Patientia est radix, & custos omnium virtutum. Ergo patientia est maxima virtutum.

Hom. 25. in euag. non remota ante med.

SED contra est, quod non enumeratur inter quatuor virtutes, quas Gregorius 22. Moral. * & Augustinus † in lib. de moribus Ecclesiae, vocant principales.

Greg. li. 22. c. 1. † Aug. 15. et 22. tom. 1.

RE-

li 2. c. 6.
circa pri
sup. 10. 5.

RESPONDEO dicendum, quòd virtutes secundum suam rationem ordinantur ad bonum. Est enim virtus quæ bonum facit habentem, & opus eius bonum reddit, vt dicitur in 2. Ethic. * Vnde oportet quòd tanto principalior sit virtus & potior, quanto magis & directius ordinat hominem in bonum. Directius autem ad bonum ordinant hominem virtutes, quæ sunt constitutiue boni, quàm illæ quæ sunt impeditiue eorum, quæ abducunt à bono. Et sicut inter eas, quæ sunt constitutiue boni, tanto aliqua potior est, quanto in maiori bono statuit hominem (sicut fides, spes, & charitas). quam prudentia & iustitia: ita etiam inter illas, quæ sunt impeditiue retrahentium à bono, tanto aliqua est potior, quanto id, quod ab ea impeditur, magis à bono retrahit. Plus autem à bono retrahunt pericula mortis, circa quæ est fortitudo, vel delectationes tactus, circa quæ est temperantia; quàm quæuis aduersa, circa quæ est patientia. Et ideo patientia non est potissima virtus, sed deficit non solum à virtutibus theologis, & prudentia & iustitia, quæ directè statuunt hominem in bono, sed etiam à fortitudine & temperantia, quæ retrahunt à maioribus impedimentis.

Ad primum ergo dicendum, quòd patientia dicitur habere opus perfectum in aduersis tolerandis: ex quibus primò procedit tristitia, quam moderatur patientia: secundo ira, quam moderatur mansuetudo: tertio odium, quod tollit charitas: quarto iniustum nocumentum, quod prohibet iustitia. Tollere enim principium vniuscuiusque est perfectius. Nec tamen sequitur, si in hoc patientia est perfectior, quòd sit perfectior simpliciter.

Ad secundum dicendum, quòd possessio importat quietum dominium. Et ideo per patientiam dicitur homo suam animam possidere, in quantum radicitus euellit passiones aduersitatum, quibus anima inquietatur.

Ad tertium dicendum, quòd patientia dicitur esse radix,

radix, & custos omnium virtutum, non quasi directè eas cauſando & conſeruando, ſed ſolum remouendo prohibens.

ARTIC. III.

Utrum patientia poſſit haberi ſine gratia?

670

Ad tertium ſic proceditur. Videtur, quòd patientia poſſit haberi ſine gratia. Illud enim, ad quod ratio magis inclinatur, magis poteſt impleri rationali creatura. Sed magis eſt rationabile quòd aliquis patiatur mala propter bonum, quàm propter malum. Aliqui autem patiuntur mala propter malum ex propria virtute, ſine auxilio gratiæ. Dicit enim Auguſt. in lib. de patientia *, quòd multa in laboribus & doloribus ſuſtinent homines propter ea, quæ vitioſè diligunt. Ergo multo magis homo poteſt mala ſuſtinere propter bonum, quòd eſt verè patientem eſſe, præter auxilium gratiæ.

* c. 3. in prin. 10.4

¶ 2. Præterea, Aliqui non exiſtentes in ſtatu gratiæ magis abhorrent mala vitiorum, quàm corporalia mala. Vnde quidam gentilium leguntur multa mala toleraſſe, ne patriam proderent, aut aliquid aliud inhoneſtum committerent. Sed hoc eſt verè patientem eſſe. Ergo videtur quòd patientia poſſit haberi abſque auxilio gratiæ.

¶ 3. Præterea, Manifèſtè apparet, quòd aliqui propter ſanitatem corporis recuperandam, grauiora quædã & amara patiuntur. Salus autem animæ non eſt minus appetibilis, quàm ſanitas corporis. Ergo pari ratione pro ſalute animæ poteſt aliquis multa mala ſuſtinere: quòd eſt verè patientem eſſe, abſque auxilio gratiæ.

S E D contra eſt, quòd dicitur in Pſal. 61. Ab ipſo, ſcilicet Deo, patientia mea.

R E S P O N D E O dicendum, quòd ſicut Auguſt. dicit in lib. de patientia *, Vis deſideriorũ facit tolerantiam laborum & dolorum; & nemo niſi pro eo, quòd delectat, ſponte ſuſcipit ferre quòd cruciat. Et huius ratio eſt: quia triftitiam & dolorem, ſecundum

c. 4. circa fin. 10.4